

דברי האגרת

א.ב.

הזאת הכתובים באצבע איש האלקים רב האי גאון
שה"ת והיראה צדיק יסוד עולם רע"א מהימנא קדישא

אדמו"ר חיים אלעזר שפירא שליט"א

הגאבדק"ק מונקאטש יע"א

ונשיא כולל מונקאטש ועשרה גלילות באה"ק חובבי"א

אשר השיב תשובתו הרמתה

על דבר "האגדה"

לכבוד הרב הגאון הצדיק מזר"ק טהור ממשפחות
הסופרים הקדושים והטהורים אלוף הנאמן

הרב אברהם חיים דוד שרייבער שליט"א

נשיא כולל עסטרייך גאליציען באה"ק חובבי"א

הודפס ע"י היראים דפה

פעיה"ק ירושלים תובבי"א

שנת ה'ת"ר ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים לים

דפוס "המערב" ירושלים

המכון ללימודי תלמוד
המכון ללימודי תלמוד
המכון ללימודי תלמוד

כבד רבנו!
לא זאנן זאנן זאנן
ב"ה חובבי"א
י"א חובבי"א
י"א חובבי"א

נשיאות כוללת גאליציען דכל ערי הקודש ת"ו

ב"ה ו' תמוז תרצ"א לפ"ק באריסלאב.

אומר שלום אשיב לכבוד ידידי הרב הגאון הצדיק צמ"ס פרי קודש
הלולים מפורסם לשם ולתהלה ענף עץ אבות אין גומרין עליו את ההלל
וכו' כקש"ת מו"ה

רבי חיים אלעזר שפירא שליט"א
אבדק"ק מונקאטש והגלילות יצ"ו

אחדשה"ט כמשפ"ט.

יקרת מכתבו מיום י"ב לעומר לנכון קבלתי ומחמת כי הייתי מרוד מאד
כו' לכן לא היה באפשרות לתת תשובה על מכתבו היקר וגם
לשלוח לו איזה הערות על ספרו היקר ועוד חזון למועד. וכעת אבקשו
שיאבה נא להודיעני אם באפשר להשיג ע"י כהג"ת ספרו אות חיים
ושלום" על ה' תפילין וה' מילה כי אז הייתי מבקשו להמציא לי ואקדם
פניו בתודה בהקדם.

ועתה באתי לבקש את כת"ה להודיעני אם יודע כמה נוגעים מעשי. האגודה"
בנקודת הנגוד מצד החרדים האמיתיים ואיזה הם פרטי מעשיהם כי
נחין לי לדעת זאת. אנכי נייטרל בזה איני אוהבם ואיני שונאם ועומד אנכי
מרחוק ורק כדי לתת מענה לשואל דבר נחין לי לדעת עובדות מוכיחות
מפרטי מעשיהם כו' ולדעת כברור עד כמה אין מעשיהם מוסמכים מצד
היראים והחרדים האמיתיים לפי רוח ישראל סבא. ואקדם את פני כה"ג
בתודה על תשובתו. גם אבקשו להודיעני באיזה מקום הוא חושב לנסוע כי
היה נעים לי להתראות את כה"ג פא"פ ולדבר אתו.
ואודות שאני שואל עתה מכ"ת זאת אי"א לי לכתוב ופא"פ אדבר עם כ"ת
אם נפגש יחד. ומה מצעדי גבר כוננו.

כ"ך ידידו דושי"ת באהבה רבה המכבדו כערכו הרם ומיחל לחסדי השי"ת.

אברהם חיים דוד סופר

www.hachofetz.com
www.hachofetz.com
החפץ החיים

ה ע ת ק

כבוד יר"ג חביבי וידיד ישראל רב פעלים מקבציאל הרב הגאון חו"ב הן בביר לאחיו
טפטר ומנוד יו"ש מעזו ומגדל עומד לנס עמו בנש"ק שלשלת היוחסין כו' כש"ת מפאריש
מוה"ר אברהם חיים דוד שרייבער שליט"א נשיא אה"ק. שוכט"ס עדי עד ביאג"צ בב"א.
הגיענו מכתבו הנה ע"י הכי דואר דמונקאטש והנני גם ביסורי גופי וכל מיחושי
הש"ת ירפאנו ב"ב רפואה שלימה מן השמים בכ"י אהבה רוחקת להשיב לכהר"ג ידידי ה"ו
ואשיב על ראשון דאשון בעה"י. ע"ד הס' אות חיים ושלום הוא יקר המציאות ואין אצלי
רק ס' שלי ובכואנו לביתי אי"ה אשתדל להמציאהו בעד כהר"ג ה"ו.

וע"ד האגודה: תמהני אם לא שלחנו ואם לא הגיעהו או הקונטרסים הנרפטים בחת"י
רבנים גאונים וצדיקים עד היכן הרברים מגיעים ובכמה כללים ופרטים אשר המה מתנגדים
לראשי ועמורי הארטהאדאקטיע המוחזקת לנו מאבותינו הקדושים זי"ע. ואינם פה אתי על
הדרך ובמקום מרחץ ומרגוע. עכ"ל רצון יריאיו אעשה וארשום בעה"י ראשי פרקים אך
בקצרה כפי מסת הפנאי והכח קמא קמא רמטי לירי כפי זכרוני כעת.

א) הנה המתכתא (בווארשא) אשר קדוהו כך ובחתימתה והפירמא שלה על הבית
ועל כל ניידותי של הרבנים בפולין ולא אולינן לבד בחד שמא. אלא בחד טעמא (שאסרוהו
רבותינו הגאון מהר"ם שיק ז"ל בחשו' בטעמו ונימוקו ועמו כל גאוני הדור וראש המדינה
הגאון כח"ס ז"ל. ומגאליציען חתם הגה"ק רבינו בעל דברי חיים ז"ל ועוד וכו') שמערבים
לימודי הנכרים עם לימודי תורה והוראה בבית א' הטמא והסתור יחדיו (אין ג"מ בכל מדינה
ומדינה באונגארן הגרית. ובאשכנז גרמנית. ובפולין פולאנית. כמובן) ה"ו אסור באיסור של
תורה. וחמורים ד"ס (מרבותינו) מיינה של תורה. ועוד מלפני תשע שנים או קראני הה"צ
מגור במכתבו (כל המכתבים (ארגינאל) מוכנים בביתי להראותו) לבוא לראות את "המתכתא"
ואראה כי השלוחים ששלחתי והודיעני מקודם ה"ו עלילה כמו הגביע ששמו באמתחת אחי
יוסף ומכל לימודי החול שם לא דובים ולא יער עכ"ל. ובאתי וראיתי ומצאתי אני עם הה"ג
מקצועמארק ג"י. דובים וגם יערי. בו תרמוש כל חיתו יערי. הס"א. וכפי' הווה"ק. ואין עת
ומקום להאריך. אך בקצרה כי אחר הבחינה להבחורים כולם שעמדו אז חרש
ימים טרם (ר"ח תמוז) שהיו צריכים לקבל התרות הוראה. ושאלתי אותם ג' שאלות מושכלות
בעניני טריפות ואו"ה ואח"כ ג' שאלות פשוטים ברמ"א וש"ך יו"ד. ולא ירעו ולא הבינו
כלל (ולת א' שהשיב על שאלה פשוטה א' כמסתפק ושואל קצת כהוגן). ובשיעור גמ' ותוס'
פ"א וקידושין שלמרו בומן הקודם שאלנו אותם מהשיטת הרמב"ם בחופה קונה. והי' זר
אצלם כמו חוקי ולשון שסאניאלית אצלינו. ואמר לנו דבם שם (גיסו של הרה"ג המהולל הר'
גפתלי רומ"צ בווארשא) בלשון זשארגאן יוואס קאן איך מאכען דאס זייא קענין נישטי
דיע לימודי הנכרים מאכען זייא דעם טויט עכ"ל. ואח"כ דרשתי וחקרתי בבית שם אצל
הרירעקטאר המנהל לימודי הנכרים והגיד לי בל"א וויר קאנין היר אים טעמינאריום פארלי-
יסיג ניכט פארשרייטען נור ביז 4 רעאל עטצ... הינבעגען אים ציאניסטישען--מירדאחיסטישען
טעמינאר (היער) האבען עם ביז 8 ... אונד דארט בעקאמען זיא שאהן גראטערע קאנצעסטיאנען
סאם שטאאט ווייל היער זעהר פיעל? געוויכט בעלעגט ווידד אויף תלמודישע אונד ריט'
שלחן ערוך וויסענשאפט עכ"ל. ואחרי הבחינה הג"ל אמרתי לבלי הנה שני המורים אומרים
אמת בעה"י כי הני תרי מילי (ובפרט בבית א') סטרא"י נינהו. וירחקו את זה לעומת
זה. ואומרים עתה כי הוטב שם. אכן לדין אין ג"מ כי גם אם יכולים שם בידעתם כעת
לקבל התרות הוראה. היא אסור לנו עפ"י איסור מרבותינו הקדושים ואבותינו זי"ע לקבל
רב ומורה מבית לימוד כזה. וממילא אסור לנו להתחבר לחבורה ואגודה כו' שיש לה בית
טעמינאריאם כזה.

ב) תחת האגודה הזאת ישנם גם בתי טעמינארין בעערלין וכל שארי ערי אשכנז
ושארי המדינות שנעשו כמו "חזיר שנעשה על טהרת הקדוש" בסיסטעם הילדעסהיימער.

דברי האגרות

יכתבם כו' ויש בירושלים בעה"י [בנודע העיר האשכנזי] הרבה מאות הע"י קנאים באמת
ה"ה ויר"א באמת במס"ג אך גם כמה עומדים מנגד וצועקים על האגוד'ים ותחבולתם כו'.
(ט) וגם הלא ראינו גודל הקנאות של האגודיים עד שרכב מנזר הי' בירושלים כמה
פעמים והלך לעשות וויזיטעס אצל הכופר הציוני (גם אחר תנוכתו להאניווערזיטעט של
ביבעל קריטיק ולא לשום רעועלת אחר) ושתה אצלו יי"י אוי לעינים שכך רואות ולאזנים
שכך שומעות. כיסתה כלימה פנינו בהיותנו בעיה"ק תוב"ב ושמעתי מעשיו... ואהבתו להד"ר
קארלבאך-הד"ר קאהן (הבחור הזקן הנ"ל) הוא בלתי גבול מזמן שליטה האשכנז בווארשא.
(אשר על זה בכו אז לפני במרר לב כמסתריכ אוהביו ומחונתיו הזקנים יראי ה' באמת
בראותם כי לא יצמח ישועה לכ"י באהבתו להררי"ם הנ"ל).

(י) ובטח נודע לכהר"ג מקרוב כי גם קהלת יראים פ"ב התרחקו בכ"ע יותר מהאגודה.
זכן כל קהלות סלאוואקיא חזרו עתה בדעתם להארטה' כדרך אבותינו ולא של האגוד'יים עם
שהכריחו ארץ הנשיא וועבער (מקהל פ"ב ומחוזותי) שלא יהי' לו חלק כל דהו בהמכ"ע
האגוד'יים "יודישע פרעססע" ועוד כזה.

(יא) וגם החדרים להבתולות שקראום האגוד'יים בית "יעקב". הצדיקים וחסידים יר"א
אמתיים לאלפים הע"י. קוראים אותם בית "עשו" ומאן דאמר הכא לא משתבש ג"כ (הגם
שבוה גם הממוצעים הנייטראלים וידו קצת להם בזה הפרט) ולא א' ושתיים הגיעני שאלות
ומתאות מכמה עיירות כמו מק"ק מיעחוב בפלך קיעלך מהה"ג והאקרו"ט הי"ו אשר נעשה
בהשטיבלך של החסידים (שהבנין הוא מעולם של הקהל דשם) מעשה שחוק אסתר פארשטעלונג
וכיוצא מנשים ובתולות במקום עזרת אנשים המקודש באה"ק וס"ת וסענתם שכן התירו ככל
רוסיש פולין האגוד'יים. וכן בכתי עשו הסמוכים לחדרי התפלה היו כ"ם מחלוקות ובזיונות
ששמעו דרך הכתלים ותלונות זמירות (קול באשה ערוה) של הבתולות לכה דודי בעת תפלת
שמ"ע של החסידים. ומי שמע כזאת? ולמה להם לימוד הומידות ושירות לבתולות. הכזה התירו
אבותינו ז"ע. ואמרת (ע"ד צחות) ע"ד המשנה בסוטה כל המלמד את בתו תורה כאלו מלמדה
תפלות. בעל המימרא היא ר"מ התנא (סתם) שהוא רמבעה"ג. ומאן דעביד הא שמבטל צדקת
רמבעה"ג נכשל בהא ללמד את בתו תורה בכתי האגוד'יים הנ"ל. לעבור על דברי התנא רמבעה"ג
בוה כנ"ל. ואם כי היא הלצה אמנם לתכליתו קרוב לאמת למבין. ויאמין לי כי כתבתי מכל
הנ"ל רק אולי המעשר. ולאחר זולת כהד"ג יודי. לא כתבתי בשנים האלו ולא השבתי
בוה גם לרבנים גדולים. כי אין כדאי וגם שכבר יצאתי י"ח בזה וגם כבר נתברר האמת
בעה"י בכל העולם. ומיום ליום נוכחו לדעת.

(יב) ובעיקר ענין ישוב א"י גם מצוה בזה"ו לאחר החורבן (קודם ביאג"צ) ביארתי
בעז"י באריכות גדול. וחוכרה הוא עלי לפרסם כי (בתשו' אכני נזר ח"ב מיו"ד) תרפ"ס שם בנו
קונטרס" ישוב א"י. וכ' שליקסו מבין כתבי אביו הגה"צ ז"ל. וכאשר יראהו כהד"ג ירעיש
כי אסור להאמין שיצא זאת מפי אותו צדיק הגאון המחבר ז"ל. שם כי מה שיושבים בא"י
ולוקחים מעות רמבעה"ג אין יוצאים מצות ישוב א"י הגם שעוסקים בתורה. רק שצריכים
לקנות שדה ולעבור עבודת ארמה ושיהי' הכנסה מהשדה אשר יעבוד. הוי ואבוי! וכי יכרתי
להשי"ת שבע"כ יהי' לו ריוח מעבודתו בהארמה. וזולת זה אין יוצאי' המ"ע. והלא אין
הקב"ה בא בסרוגיא עם בריותיו. וגם הוא כלפי לייא נגר תקנת רבותינו מרמבעה"ג זע"א
שיעסקו ישראל שם בתורה. ומלבד זה העתיק שם מפוסקים אשר מבואר בבריהם להיפוך.
והוא חשובתינו (במנח"א חלק ה' כ"ה) ואם יחפוץ כהד"ג בו ידרוש ממני לביתי כתחלת הדש
אלל הבעל"ט. ואצוה להעתיק לו (בכתב המאשין נקי) כל התשובה בעה"י כו'. וביני לביני
אחלה להשי"ת וגם יידידנו נא יסייענו בתפלתם לרפואה שלימה מה"ש ובבצב"ב אמן.
ואחתום בברכת ישועה ובימי בין המצרים יורה אור לישרים בבנין מרום הרים
בביצב"ב. נא יודיענו מקבלת כתבי הלוח.

ידידו דושו"ט באהבה רבה ואה"ע חפץ בטובו וגדולתו ומחכה לישועת קרובה.

חיים אלעזר שפירא

מכתב שני להה"ג הנ"ל מהנוגע להאגודה

(יג) והנה בגוף הדבר נגד האגודה אשיב עוד בלוחות שניות תשו' מאהבה אך בקצרה ותנה ברוב הדברים העיקרים (רובם ככולם) דבריו כדברינו ואין חוצץ בינינו בעוה"י ומ"ש כה"ג כי בארץ אשכנז וכדומה אפשר לומר שהועילה האגודה אבל לא בעד פולין ובפרט בעד אונגארן ושעשכ"ן וכו' עת"ד היקרים. כן הוא והן הגה הדברים שהארכתי כבר במכתבי הראשון וגם הזכרתי ברמו ממכתב הראשון אלי בענין זה מהה"צ מגור נ"י שבו כתב ה"ל כמו בהקדש אין לך אלא מקומו ושעתו ע"כ אם יכינו הרבנים הג' והצ' בגאליציען או באונגארן שזה לא יועיל או ממיל"א יזיקי ע"כ לא יעשו שם האגודה עכ"ל (מגור). ומיד באותו זמן נעשה ע"י שלוחיו להיפך כי אררנא עשו אנשיו תעמולה גדולה בהתלהבות עצום ועבודה רבה בערי גאליציען כמו בצאנו ובקראקא וכו' וגם בסלאוואקיא והגם שלא הרשה להרפס מכתבו הראשון הנ"ל (אך מונת אצלי בכת"י) ומה מני יהלוך לזבד אתו עוד הפעם וגם בשכפל הדברים ומבטיח מאה פעמים כיון שתודו בכל פעם כי אינו ברשות עצמו בזה"י (יד) וגם מה שאמרו בעלי האגודה והמתיבתא כי לא יישו הממשלה שם לקבל רב זולת מהמתיבתא אשר שם ילמוד ההוראה וגם לימורי הנכרים וז"ל לא יקיימוהו לרבי. זהו אינו אמת וכמו שנוודע היטב גם לכהר"ג. ובפרט לימורי הנכרים אם למד או בחן אצל איזה פראפעסארען שלהם וע"י ברכת יעקב אבינו...גם כשהקיל מעט בבחינתו אין בורקים כלל יותר. (טו) ואורות שכתב כה"ג שד"הפעלו האגודיים הגוירה רעה שיתנו התרת הוראה (שיהי' להם קיום מהממשלה) רק שלשה רבנים בכל ארץ פולין הגדולה והרחבה. והרבנים האלו מהמה כמובן רק אגודיים הנודעים בתורתם ויראתם באגודתם בעוה"י. זהו בודאי עון פלילי ר"ל להפיר תורה וליקח הזכות הזה מגדולי וקני הרבנים הג' ה"י בכל המדינה. וה"ז גורם למשון אחרי לימורי הנכרים להיות כמו הרבנים (שלש במספר) הסומכים אותם. וזהו פעולת ומטרת ותועלת האגודה בעוה"י. ורכירנא גם מאונגארן מגדולי עולם ומקום היראים בשורשם שהי' ארבעים רבנים הלאנדעסאויסשוס של הסתדרות הארטה קאנצליי. וגם אני הצעיק בימים אז הייתי בתוך מספר הארבעים ורצו קצת לחדש (שיהי' זה לרושם אולי אצל הממשלה אז) שלא יתנו התרת הוראה רק מאלו הארבעים רבנים במספר. ונרחה אז הצעתם מאתנו רובם ככולם רבנים גאונים וצדיקים וקני המדינה. ומכ"ש במדינת פולין גדולה ורחבה כזה (ה' ישמרם) שיתנו התרת הוראה רק שלשה רבנים. תצילנה און כל שומעי. והוא כבודת שמד ר"ל. מכמה טעמים. וגזירתם קשה משל פרעה (הממשלה). גם מזה נראה איך רצונם לרכא תחת רגלם כל גאוני ארץ ות"ח שבדור ולפסוע על ראשי עם קודש בסתר ובגלוי. (טז) וזה הי' בתוך דברים בויוכחי בגור (עם הה"צ) אמרתי לו הלא גם לפי דבריכם אם הוא אצליכם המתיבתא בלימורי הנכרים הכרה מאת הממשלה. הלא אחז"ל (בש"ס מ"ק דף י"ז) אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ילבש שחורים ויתעטף שחורים וילך למקום שאין מכירין ויעשה מה שלבו חפץ. ונודעת דברי התוס' שם. אך כמה מפרשים פי' דמירי שמוכרח לעשות העבירה (וכבר כ' כעין זה בס' חסידים) והוי אז לדעתו כמו עבירה לשמה עכ"פ יעשה בצינעה ע"כ ילך למקום שאין מכירין אותו ויעשה מה שלבו חפץ (העבירה לשמה) אך יהי' במקום שאין מכירין וילבש שחורים (היינו להעטיף ולהאפיל על הרבד במעשה שחורה לכסותה כל מה דאפשר כרי שלא ילמרו אחרים לפרוץ להתיר הדבר בכל זמן ובכל מקום עכ"ר). ע"כ גם אם הרבי מגור בגלולתי ומריגתו רואה הכרה בדברים הנ"ל. עכ"פ אין היתר שיקרא לאחרים לאגור ולהתחבר עמו לעבירה לשמה כזו כרי שיעשוהו בכפושיא ובצבורי צבורין בכל האטורים. רק אררנא צ"ל בצינעא כנ"ל. ולא לעשות אגודות אגודות בכל המדינות להקל ולהיות מתיד אטורים בכל העולם כלו.

(יז) ומ"ש כה"ג בשם הה"ג וכו' וכו' הנה כזה הי' ל"י בדרך ויכות עם הרבי מגור כנ"ל אשר שאלוני מה חושרים אותי בעולם (מנגדי האגודה) בזה. ואיזה נגיעה יש לי

בהאגודה והשבתי לו ימ"ל לי. כבודו הרב אם אציע
למורה הלא זהו ש"ס (מחזורי י"ח ע"ב) וכן ברמב"ם

אשר שאלוני מה חושרים אותי בעולם (מנגדי האגודה) בזה. ואיזה נגיעה יש לי

שאינן מושיבין כ"ג בציבור השנה מ"ט משום צינור בטבילות יוהכ"פ שתהלי מאוחר בה"ש ימים עיי"ש ונחזי אנן (המדובר ה' או כיצדנו בחדש אייר בתחלתו) איזו נגיעה שתוכל להיות לכ"ג בזה, כיון דאין מעברין ניסן בניסן (וחזקי' המלך עשה כן ולא הודו לו חכמים) רק באדר שיש עוד ו' חדשים עד יוהכ"פ וכל הנ"מ או של עיבור השנה לענין הטבילות הרה"ג נגיעה קטנה כל דהו כמאן דליתאי דהא היו מסילין עששיות של ברזל אל המקוה בעין עיטם בשביל שהטיג צינתן והיו המים פושרין של 26 ואם יומשך ע"י עיבור אדר ב' עוד חדש שיה' יוהכ"פ מאוחר עם חדש ימים ולא תהי' העת (היינו האויר) חם עודי רק נתקרר במקצת מבחוץ ותהי' רק אולי 24 (גם כשיכילו לרזוכה עששיות של ברזל) וגם יש עוד ספק כי לפעמים (גם אצלינו יארע פעמים כמה ימים בחשוון שהם חמים יותר מתשרי ובפרט באה"ק וירושלים שאחז"ל שלהי קייטא קשה (יותר בחום) מקייטא ואצלנו כעת שהולכים במקוה בעיה"כ (כמבואר בש"פ) גם מפחותי עם אם יאמרו להם עתה באייר שישלמו אפי' חצי זהב בשביל שתהי' המקוה איה"ה בעיה"כ הבעל"ט חם יותר קצת עם שני גראדי הלא יצחקו ולא יתנו בעד זה (בחצי שנה מקודם) אפי' פ"א ומכ"ש הכ"ג הקדוש שבכנס לפני ולפנים יהי' לו אסור לדון בשביל נגיעה קטנה ורחוקה שכמעט אין בה ממש א"ו שעשו זה משום לא פלוג גם בכ"ג היותר גדול בקדושתו שלא יהרהרו ע"ז שיחשדוהו בנגיעה קטנה ורחוקה כזו ע"כ בודאי הרבי מגור נ"י לא יכעס ולא יתרעם על שהעולם יחשבוהו לנוגע בתנועת האגודה כיון שיש לבתו ולחתנו ג"י (רי"מ לעווין) ולכל אנ"ש הפקידים עמודי החצר סביב הכנסה גדולה מזהו וכיון שארז"ל אטו משה ואהרן משום דלא מהימנא אלא גזה"כ כיון שנוגע פסול מה"ת כמו בע"ד לר' הלבושי מכ"ש בזמננו אינו לא גזה"כ וחזקה דפסילי רק משפט שכלי ולא מהימנא בזה כמוכן.

(יח) ומ"ש מענין ישוב א"י דנמצא בחתם סופר שיש מצוה גם בזה"ו הנה הוא פלוגתת דרדאשונים ז"ל הרמב"ם והרמב"ן בס' המצות ודעימי' וכמ"ש בחיבורינו (שו"ת מנח"א חלק ה' סי' ט"ז בכת"י) ע"ד האבני נזר בזה באורך אמנם כנראה על מ"ש להג"מ עמרם חסידא ז"ל וכן להג"מ לעהרן ז"ל באמשטרדם כי רק על דרך תקנות רבותינו ז"ל ככוללי רמב"ה נכונתו לעסוק בחיבת ישוב א"י ובפרט בימינו ע"י הפירצות והריגות לאחבי' שגרמו הקאלאני-יסטען לאחבי' יודה כנראה כי הוא סכנה ואין בה מצוה לכ"ע בדרך כזה של הקאלאניסטען והנה המעורר ומרעיש לתנועה הזאת לעשות בפועל בגלותינו טרם ביאת ג"צ כ"ב ה' הה"ג מ' צבי קאלישער ז"ל והפריז על המדה בזה גם להקריבי ונחלקו עליו או גדולי הדור הרעק"א וחת"ס ז"ל ומלבד זה נרפס ס' מיוחד נחמד נקרא "עבודה תמה" מהה"ג ר"ח נאטנזאהן ז"ל מאלטונא שמשגיג וסותר כל דברי הר"צ קאלישער הנ"ל.

(יט) ונאמר נא למייסדי האגודה הא דרככם בראש התחברותם הנה עשייתם "ההכבצלה" היא בית ספר לנערות בני ישראל בתור גימנאזיום עם לאטיין אשר על זה צעקו גם הרבנים והאדמו"רים הממוצעים הפוסחים על וכו"י ולא יצאו נגד האגודה אבל על זה מיאנו ועכ"ז לא הועילו מאומה וחתום על זה ג"כ הרבי מגור בשמו ומאו ועד עתה לא שב חזרה וכו"י כיוון וקצף אוי ואבוי שכך עלתה מראשי מנהיגי דורנו.

(כ) והביטו נא עתה גם בזה פרי צעירי האגודה בווען אשר נוסעים בקיץ (בעת חופש) בכל שבוע למרום הרים הסמוך ונראה לנייטרא ויסעו בקדצות ועגלות זוגות זוגות בחד ובתולה ושם ישבו כמו שני ימים לצחוק ולשמח מדי שבוע בשבוע וא"צ להאריך כיון שנתגלה קלונם כברי השית"ת ישיב שופטנו כבראשונה ויועצנו כבתחלה תוך אמוני עם סגולה וישועה וגאולה ויקויים כ"ב ויעשו כו"לם אגודה אי לעשות רצונו ית"ש בלבב שלם ושוכס"ס.

ידידו ודש"ת המברכו בכס"ט ומכבודו בכבוד התורה

חיים אלעזר שפירא